

TALESEDEL

Spm. AA (Ida Auken, SF):

Vil ministeren redegøre for, hvad ministeren har foretaget sig, og hvad ministeren planlægger at foretage sig for at imødekomme OECDs kritikpunkter og de 37 anbefalinger til dansk miljøpolitik?

Indledende bemærkninger

Jeg vil gerne – blot for god ordens skyld – starte med at påpege, at OECD's evalueringer af medlemslandenes miljøpolitik ikke handler om at give de enkelte lande kritik, men om erfaringsudveksling og om at give inspiration til videreudvikling af landenes miljøpolitik.

Jeg vil også gerne slå fast, at regeringen helt grundlæggende er godt tilfreds med OECD's seneste rapport fra januar 2008 om den danske miljøtilstand og miljøpolitik. Det er vi blandt andet på grund af den ros og anerkendelse, der er fra OECD til den danske miljøindsats på en række forskellige områder. Det gælder f.eks.:

- vores brug af økonomiske styringsmidler
- vores høje – og forbedrede – energieffektivitet
- vores veludbyggede miljødemokrati
- og vores indsats i forhold til international miljøbeskyttelse gennem bl.a. vores udviklingsbistand

– blot for at nævne et par eksempler.

Men vi er også godt tilfredse, fordi vi kan konstatere, at hovedparten af de 37 anbefalinger er i god overensstemmelse med de initiativer, som regeringen allerede har gennemført eller er ved at forbedre.

I svaret på spørgsmål 146, som blev oversendt til Miljø- og Planlægningsudvalget den 11. april, har jeg fortalt, hvordan der er – eller vil blive – fulgt op på hver eneste af de 37 anbefalinger.

Jeg har desuden i svaret på spørgsmål 179, som blev oversendt til udvalget den 17. april, gjort rede for status på opfølgningen af de 51 anbefalinger i OECD's evaluering af den danske miljøpolitik, som blev offentliggjort i 1999.

På den baggrund vil jeg i dag gerne skitsere den overordnede linie i regeringens opfølgning på hovedområderne i rapporten fra 2008.

Økonomisk vækst giver pres på miljø og natur

OECD understreger selv, at når der er udfordringer for, hvad de betegner som den ”fremragende danske miljøpolitik”, skyldes det den betydelige økonomiske vækst, som heldigvis har været karakteristisk for dansk økonomi gennem snart mange år. Vi har med andre ord at gøre med virkningerne af en succeshistorie for Danmark, hvor regeringen selvfølgelig gør en aktiv indsats for at reducere presset på miljø og natur – ikke mindst gennem massiv støtte til udvikling af miljø- og energieffektive teknologier.

Regeringsgrundlaget og rammen for bæredygtig udvikling

Det fremgår også direkte af regeringsgrundlaget fra november sidste år, at regeringen vil sikre, ”at den økonomiske vækst ikke trækker voksende belastning af natur og miljø med sig”.

Regeringen fremlægger i år en ny strategi for bæredygtig udvikling. Her vil vi fremlægge de overordnede mål og tiltag, som vi finder væsentlige i forhold til håndteringen af de fremtidige udfordringer for udviklingen af et bæredygtigt samfund. Det gælder både i forhold til luftforurening, klimaforandringer, miljø- og sundhedsskadelige kemikalier, biodiversitet, sammenhængende naturområder og bæredygtig byudvikling – for blot at nævne nogle af de centrale indsatsområder. Så også her er regeringens planer fint i tråd med OECD’s anbefalinger.

Lad mig så kommentere på regeringens opfølgning i forhold til nogle af anbefalingerne på konkrete indsatsområder.

Luftforurening

Hvis man f.eks. ser på luftforureningen, går langt de fleste indikatorer den rigtige vej. Men vi har særlige udfordringer, når det drejer sig om Kvælstofdioxid (NO₂) og partikler. Vores seneste initiativer er derfor målrettet mod disse problemer. Det drejer sig om:

- Introduktion af en NO_x-afgift
- Mulighed for at indføre miljøzoner i de største byer, og
- Indsatsen i forhold til luftforurening fra brændeovne

Jeg vil også gerne endnu engang slå fast, at det ikke er en problemstilling, der kan løses i Danmark alene. Taler vi eksempelvis om partikler, så kommer 2/3 af al partikelforurening i Danmark fra udlandet. Derfor arbejder vi også for internationale løsninger i EU, når det gælder køretøjer, og i IMO, når det gælder skibe – hvor vi i øvrigt for nylig, den 4. april, er blevet enige om en aftale om en indsats mod luftforurening.

Transport og miljø

OECD er med rette optaget af problemstillingen omkring transport og miljø. Den grundlæggende udfordring er, at efterhånden som vi bliver rigere, stiger vores ønsker til en øget og mere komfortabel transport også. Det er en udfordring som alle lande står overfor.

Regeringen gennemførte i 2007 en ændring af bilbeskatningen, der reducerer udledningen af CO₂ fra varebiler og personbiler med ca. 175.000 tons årligt, svarende til 2 %.

Men vi vil gå videre end det – både af hensyn til reduktion af CO₂-udslippet og for at løse trængselsproblemerne. Derfor har regeringen, som opfølgning på Infrastruktur-kommissionens rapport, nedsat flere arbejdsgrupper, der netop fokuserer på at integrere miljøhensyn i den fremtidige transport- og infrastrukturplanlægning.

Og derfor har regeringen klart tilkendegivet, at investeringer i kollektiv transport skal prioriteres højt. Herudover har vi gjort det meget klart, at hensynet til natur og biodiversitet vægtes højt i planlægningen af ny infrastruktur.

Naturområdet

I forhold til naturområdet, har vi – som jeg også sagde ved et samråd i sidste måned – alle et medansvar for, at der ikke er blevet gjort nok. Og vi har en fælles forpligtelse til, at der nu sker noget mere.

Fra regeringens side, er der allerede mange initiativer på naturområdet:

For det første er der **miljømilliarden for 2006-2009**:

- Der er vand- og naturprojekter for 558 mio. kr. og 50 mio. kr. til grønne partnerskaber.
- Vi har også udpeget fem nationalparker, hvor vi har afsat 14 mio. kr. til opstartsfinansiering i 2008 og yderligere 20 mio. kr. i 2009.

For det andet er der **naturplanerne**:

- Vi er i gang med at udforme naturplaner for de mest værdifulde naturtyper og for truede arter. Det vil give et nyt grundlag for naturforvaltningen. Og det er centralt for den danske gennemførelse af NATURA 2000 direktiverne fra EU.
- Jeg har desuden lanceret min vision om en Naturplan Danmark, hvor ideen bl.a. er, at vi arbejder mod en mere sammenhængende natur, som også vil bidrage til at bevare biodiversiteten. Jeg glæder mig til at kunne invitere til en mere bred debat om udformningen af denne plan i løbet af sommeren 2008.
- Endelig er der i finanslovsaftalen for 2008 afsat 14 mio. kr. til forbedring af friluftslivets betingelser.

Vandplaner og evaluering af Vandmiljøplan III

I forhold til vandmiljøet, som OECD også forholder sig til, bliver en af de helt store miljømæssige udfordringer de kommende år at gennemføre vandplanerne. Med vandplanerne implementerer vi EU's Vandrammedirektiv i Danmark og får et vigtigt supplement til den nationale politik for beskyttelse af vandmiljøet, som vi har udformet i vandmiljøplanerne gennem de sidste mere end 20 år.

Fødevareministeren og jeg indgik i februar en aftale om at stramme op på reguleringen af landbrugs miljøpåvirkning. Årsagen bag var, at EU i 2008 ikke stiller krav om braklægning af landbrugsjord. Aftalen afbøder miljøbelastningen af den reducerede braklægning.

Som det også fremgår af regeringsgrundlaget, så tager vi desuden fat på en evaluering af både Vandmiljøplan III og Pesticidhandlingsplanen straks efter sommerferien.

Ny miljømilliard og landdistriktsprogrammet

I regeringsgrundlaget har vi afsat en ny miljømilliard i perioden 2010-2013. Der er dermed skabt et solidt økonomiske grundlag for at gennemføre væsentlige nye initiativer på miljøområdet.

Hertil kommer, at vi i løbet af i år skal have fastlagt udmøntningen af landdistriktsprogrammet for 2009-2013. Regeringen har allerede fastlagt som pejlemærke, at hovedparten (75 %) af disse midler skal anvendes til miljø- og naturformål.

Miljø og sundhed

I forhold til OECD's anbefaling om at udbygge kendskabet til mulige sammenhænge mellem miljøpåvirkning og sundhedsproblemer er det en problemstilling, jeg tager meget alvorligt. Jeg er derfor meget tilfreds med, at vi besluttede at oprette et Center for Hormonforstyrrende stoffer, da vi lavede aftalen om finansloven for 2008.

Jeg fremhæver også gerne, at vi allerede i dag har en bred politisk aftale om en styrket kemikalieindsats, og at vi prioriterer en ny kemikaliehandlingsplan højt.

Energiforlig og forbedret energieffektivitet

I forhold til energiområdet, indgik regeringen som bekendt den 21. februar i år et bredt energiforlig med samtlige folketingets partier bortset fra Enhedslisten.

Aftalen sikrer bl.a. bedre vilkår for vindmøller og anden vedvarende energi som biomasse og biogas, men den indeholder også en række ambitiøse målsætninger og tiltag i forhold til reduktion af energiforbruget, øget energieffektivitet og fremme af energibesparelser i bygninger.

Økonomiske styringsmidler

I forhold til OECD's anbefalinger om fortsat brug af økonomiske styringsmidler, er Danmark et af de lande, der allerede bruger de økonomiske virkemidler i betydeligt omfang. Regeringen er generelt enig i, at miljøomkostningerne så vidt muligt skal indarbejdes, og at der skal tages højde for inflationen. Netop derfor har regeringen indeksreguleret energiafgifterne.

Regeringens skattestop er indrettet sådan, at vi kan indføre nye miljøafgifter, når der er behov for det af miljøhensyn. Lad mig bare nævne indførslen af fosforafgiften og afgiften på NO_x som gode eksempler på, at regeringen ikke er bange for at bruge afgiftsinstrumentet, når det er nødvendigt af hensyn til miljøet.

Det danske skattesystemet er i øvrigt ved at blive analyseret i Skattekommissionen, og jeg vil derfor sende OECD's anbefalinger videre til finansministeren og skatteministeren, der har ansvaret for Skattekommissionen. Det er et meget vigtigt element i kommissoriet for Skattekommissionen, at en kommende skattereform skal tilskynde privatpersoner og virksomheder til at handle på en miljørigtig måde.